

STATISTIKENS FRAMSTÄLLNING

Företagens utgifter för it

Ämnesområde

Näringsverksamhet

Statistikområde

Näringslivets investeringar

Produktkod

NV0802

Referenstid

2021

Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Statistiska centralbyrån
Kontaktinformation	Box 24300, 104 51 STOCKHOLM
E-post	it-statistik@scb.se
Telefon	010 - 479 50 00

Innehåll

1	Statistikens sammanhang	3
2	Undersökningsdesign	3
2.1	Målstorheter	3
2.2	Ramförfarande	3
2.3	Förfaranden för urval och uteslutning	4
2.3.1	Urvalsförfarande	4
2.3.2	Uteslutning från insamling (cut-off)	5
2.4	Insamlingsförfarande	5
2.4.1	Datainsamlingsmetoder	5
2.4.2	Mätning	5
2.4.3	Bortfallsuppföljning	6
2.5	Bearbetningar	7
2.6	Granskning	7
2.6.1	Granskning under direktinsamlingen	7
2.6.2	Granskning av mikrodata och insamlade statistikvärden	8
2.6.3	Granskning av makrodata	8
2.6.4	Granskning av redovisning	8
2.7	Skattningsförfarande	8
2.7.1	Principer och antaganden	8
2.7.2	Skattningsförfarande för målstorheter	9
2.7.3	Skattningsförfarande för tillförlitlighet	10
2.7.4	Röjandekontroll	10
3	Genomförande	10
3.1	Kvantitativ information	10
3.2	Avvikelser från undersökningsdesignen	12
4	Bilagor	13
4.1	Introduktionsbrev	13
4.2	Frågeformulär	15

1 Statistikens sammanhang

Statistiken syftar till att belysa följande:

- utgifter och investeringar i hård- och mjukvara
- den arbetsinsats som används för utveckling av programvara inom företagssektorn.

Undersökningen beskriver nivåer och utveckling av detta över tid.

Statistiken används huvudsakligen av avdelningen för nationalräkenskaper på SCB vid beräkningen av BNP. Vidare används statistiken för att departement, myndigheter och Svenskt Näringsliv bättre ska kunna följa och främja it-utvecklingen. Undersökningen ska ge en bild av näringslivets immateriella investeringar. Undersökningen är finansierad av SCB:s ordinarie ramanslag.

I detta dokument beskrivs översiktligt design och genomförande av *Företagens utgifter för it*. Dokumentet kompletterar kvalitetsdeklarationen för *Företagens utgifter för it* som finns tillgänglig på www.scb.se/NV0802 under rubriken Dokumentation.

2 Undersökningsdesign

2.1 Målstorheter

Målstorheter är totalsummor i miljoner kronor i löpande priser för utgifter och investeringar i datautrustning, telekommunikationsutrustning och mjukvara. Även utgifter för (finansiell och operationell) leasing av data-, och teleutrustning, utgifter för (interna och externa) köp av it-tjänster, och utveckling av mjukvara räknat som antal helårspersoner ingår som målstorhet.

Målstorheterna är indelade efter redovisningsgrupperna: storleksklass, näringsgren och region.

2.2 Ramförfarande

För framställning av ramen till undersökningen används SCB:s system för samordnad urvalsdragning (SAMU).

Skapandet av SAMU-ramen inleds med att det tas en ögonblicksbild från SCB:s företagsdatabas (FDB) (en fryst version) från november under referensåret. Syftet med att använda systemet är att:

- få jämförbar statistik
- få hög precision på estimaten vid jämförelse över tid
- sprida uppgiftslämnarbördan mellan företag
- minska företagens administrationstid (genom att så långt det är möjligt ge enskilda företag samma undersökning flera år i följd).

Mekanismen i SAMU medför att ett företag som kommit med i urvalet normalt medverkar i undersökningen under en femårsperiod.

Undersökningen är samordnad med *IT-användning i företag* (NV0116), *Innovationsverksamhet i Sverige* (UF0315) och *Forskning och utveckling i Sverige* (UF0301). För mer om urvalsförfarandet och SAMU, se Lindblom (2003)¹.

Ramen som används är från november det aktuella referensåret då den bedöms ha bäst täckning avseende undersökningens referensperiod. Ramen utgörs av de företagsenheter (FE) som tillhör målpopulationen i termer av näringsgrenstillhörighet och storlek (mätt som antal anställda).

Ramen består av de FE som tillhör SNI 2007: 05–09, 10–33, 35–39, 41–43, 45–47, 49–53, 55–56, 58–63, 62, 64.19, 64.92, 65.1, 65.2, 68, 69–82, 90–93, 95.1 och har tio eller fler anställda. FE ska även vara registrerade som aktiva i FDB vid urvalstillfället, det vill säga i november 2021, samt ha adress i Sverige. De FE som inte uppfyller dessa kriterier ingår inte i målpopulationen och således inte heller i ramen.

Målobjekt är företagsenhet (FE) och observationsobjekt i undersökningen är juridiska enheter (JE). Varje enhet ska svara för de utgifter och/eller investeringar som tillhör den egna verksamheten i Sverige.

En FE består av en eller fler JE och ska enligt definition uppfylla två kriterier:

- vara beslutsmässig under utövandet av sin huvudsakliga funktion
- ha fullständiga räkenskaper (se MIS 2014:11).

Enhetstyperna FE skapas centralt på SCB och registreras i SCB:s Företagsdatabas (FDB).

I de flesta fall motsvarar en JE en FE och uppgiftskällan är JE. Det förekommer dock ett antal så kallade sammansatta FE, som utgörs av flera olika JE. För dessa utgör uppgiftskällan den JE som utpekats som huvudenhet inom respektive FE. Utöver de relativt få fall av sammansatta FE bedöms observationsobjekten överensstämma väl med uppgiftskällorna. Information om kontaktuppgifter till uppgiftskällorna hämtas från FDB.

2.3 Förfaranden för urval och uteslutning

2.3.1 Urvalsförfarande

Undersökningen är en årlig urvalsundersökning. Den totala urvalsstorleken i undersökningen avseende 2021 är 4 534

¹ 1 [The system for co-ordination of frame populations and samples from the Business Register at Statistics Sweden, 2003:3, ISSN 1650-9447. Finns på SCB:s webbplats.](#)

företagsenheter (FE). Urvalet är ett direkturval vilket innebär att det dras i ett steg. Undersökningen är till viss del en urvalsundersökning och till viss del en totalundersökning. Stratifierat obundet slumpmässigt urval (OSU) tillämpas för samtliga FE med färre än 200 anställda. FE med färre än 10 anställda ingår inte i målpopulationen eftersom uppgiftslämnarbördan anses vara alltför hög i relation till dessa företags marginella andel av de totala it-utgifterna. FE med 200 anställda eller fler totalundersöks och har därmed en inklusionssannolikhet lika med ett. Urvalsramen delas in i strata efter näringsgren och storleksklass.

För att bestämma hur många FE som dras i varje stratum har Neyman-allokering använts. Neyman-allokering är en form av optimal allokering för HT-estimatorn (Horvitz-Thompson-estimatorn, även kallad π -estimatorn). Neyman-allokering syftar till att minimera estimatorvariansen vid en given total urvalsstorlek.

2.3.2 Uteslutning från insamling (cut-off)

Samtliga FE i målpopulationen har en positiv inklusionssannolikhet, dvs. ingen uteslutning förekommer.

2.4 Insamlingsförfarande

2.4.1 Datainsamlingsmetoder

Undersökningen genomförs genom direktinsamling i huvudsak som ett webbaserat frågeformulär i SIV (SCB:s webbinsamlingsverktyg). För respondenter som föredrar att svara annorlunda, finns möjlighet att fylla i enkäten ifrån en PDF-fil.

Ett introduktionsbrev med de inloggningsuppgifter som behövs för att besvara den webbaserade enkäten skickas ut i september. Brevet är adresserat till ekonomiansvariga på företagen, alternativt till den kontaktperson som besvarat föregående års insamling.

Om svar inte inkommit innan sista svarsdag, som för referensår 2021 var den 22 september, skickas tre skriftliga påminnelser ut till de företag som inte har svarat. Därefter utförs påminnelsearbete via telefon och/eller mejl för företag som anses viktiga för statistikens kvalitet. Vid behov sker även viss komplettering av svar via telefon och/eller mejl.

2.4.2 Mätning

Frågeformuläret anpassas till SCB:s webbaserade insamlingsverktyg, se bilaga 2 för fullständig enkät. För att underlätta för företagen finns definitioner av begreppen, flera exempel på vilka varor som avses i frågeformuläret samt, sedan undersökningen avseende år 2015, BAS-kontohänvisningar, tillsammans med instruktioner för hur värdena ska hämtas från dessa.

I årets undersökning har antalet frågor ökat från nio till tolv. Uppgiftslämnarna med brutet räkenskapsår får i årets blankett möjlighet att lämna uppgifter utan att behöva uppskatta för kalenderåret, givet att majoriteten av uppgifterna tillhör 2021. Avsnitt A handlar om utgifter för hårdvara, indelat i tre delar. Delarna består av datautrustning, följt av telekomutrustning och slutligen leasing av data- och telekomutrustning. Avsnitt B handlar om utgifter för mjukvara som är ett nytt avsnitt indelat i två delar. Delarna består av konsultutgifter för utveckling eller förbättring av mjukvara och inköp av mjukvara. Avsnitt C handlar om köp av it-tjänster. Avsnitt D handlar om utgifter för Artificiell Intelligens (AI). Avsnitt E handlar om egen utveckling av mjukvara, mätt som antalet helårspersoner, samt procentuell fördelning av arbetsuppgift.

Företag som kontakter SCB per telefon kan få ytterligare hjälp med att särskilja vilka utgifter som ska inkluderas samt hur dessa ska klassificeras i frågeformuläret.

Frågeformuleringar och förklaringstexter är identiska i det webbaserade frågeformuläret. De respondenter som lämnar vissa svarsfält tomma uppmanas ange ett belopp men har ändå möjlighet att lämna fältet tomt.

För att underlätta för uppgiftslämnare har kontroller inkluderats i det webbaserade frågeformuläret. Kontrollerna aktiveras om svaren till exempel skiljer sig mycket från tidigare år eller om uppgiftslämnaren har missat att fylla i någon obligatorisk fråga. Vid saknad uppgift ombeds uppgiftslämnaren att lämna ett svar, om ingen utgift existerat ska uppgiftslämnaren skriva 0 (noll). Vid orimligt svar ombeds uppgiftslämnaren att kontrollera svaren. Med svar som anses orimliga, men ändå godkänns av uppgiftslämnaren, kan följdfrågor med fasta svarsalternativ eller alternativet att lämna en kommentar uppkomma.

Detaljerat innehåll i statistiken beskrivs i SCB:s mikrodataregister (MetaPlus) samt i Kvalitetsdeklarationen på undersökningens webbplats: www.scb.se/NV0802

2.4.3 Bortfallsuppföljning

Det viktigaste systematiska arbetet som görs för att förhindra både objekts- och partiellt bortfall är att förenkla för uppgiftslämnaren. Metoderna för bortfallshantering är dels fasta, dels adaptiva. Den adaptiva bortfallshanteringen består av exempelvis kontroller och filter. Vidare följs specifika observationsobjekt upp eftersom ett fåtal observationsobjekt kan stå för en stor andel av de totala skattningsarna. Den adaptiva delen är nära knuten till granskningsförfarande, se avsnitt 2.6. Den fasta bortfallshanteringen består främst av så kallad viktmodifiering vilket innebär att de företag som inte svarat antas vid skattning kunna representeras av de svarande i samma strata. Se avsnitt 2.7.1.

Den oviktade svarsfrekvensen bland företagsenheter i denna undersökning är 83 procent, vilket innebär att objektsbortfallet är 17 procent. Detta är beräknat som antal svarande delat med det totala antalet i urvalet. Vid beräkningen av svarsfrekvens har företagsenheter som identifierats som övertäckning räknats som svarande.

Exempel:

Ett stratum innehåller 500 företag, varav 100 är med i urvalet. Om 50 av dessa svarar kommer varje sådant företags värden att räknas upp 10 gånger för att alla 500 företag ($50 * 100$) ska representeras. Det innebär ett antagande om att bortfallet är slumpmässigt.

Objektsbortfall kan orsaka både slumpmässiga fel (i form av ökad varians), och systematiska fel (ifall objekten i bortfallet systematiskt skiljer sig från de svarande objekten med avseende på de variabler som skattas).

2.5 Bearbetningar

Kodning och imputering för partiellt bortfall genomförs inte.

I enkäten har uppgiftslämnaren angett totalt antal helårspersoner samt hur stor andel av tiden som ägnas åt respektive arbetsuppgift för mjukvaruutveckling. Antal helårspersoner multipliceras med respektive arbetsuppgift för att se hur arbetsfördelningen ser ut. En helårsperson definieras som det arbete en heltidsanställd person utför under ett år.

2.6 Granskning

2.6.1 Granskning under direktinsamlingen

Uppgifterna som företag lämnar in via det webbaserade frågeformuläret kontrolleras i samband med att dessa fylls i. Som nämns i avsnitt 2.4.3 ingår kontroller i det webbaserade frågeformuläret som bl.a. kontrollerar logiska samband och rimligheten i svaren. Exempel på kontroller är om uppgiftslämnaren har missat att fylla i någon obligatorisk fråga eller om uppgifterna skiljer sig väsentligt från tidigare år. Ett annat exempel är om uppgiftslämnaren lämnar in uppgifter där utgifterna är större än företagets totala omsättning. Tanken med kontrollerna är att uppgiftslämnaren redan vid inlämningstillfället ska göras uppmärksam på om de lämnade värdena avviker från vad som kan förväntas och därmed kunna rätta eventuella fel innan frågeformuläret skickas in.

Uppgifterna har även granskats utifrån hur svaren på de olika frågorna hänger ihop logiskt. Vid ologiska svar eller bortfall på

viktiga frågor har företagen kontaktats för att ges möjlighet att komplettera sina svar.

2.6.2 Granskning av mikrodata och insamlade statistikvärden

Inför varje ny produktionsomgång sammanställs erfarenheter från föregående insamlingsomgång. Vid behov justeras både de manuella och maskinella kontrollerna för att höja kvaliteten på både de administrativa och det insamlade uppgifterna. Mikrogranskning genomförs genom att vissa kontroller görs maskinellt av exempelvis extremt höga värden och ologiska värden. De företag med värden som faller ut på kontrollerna kontaktas. Om det är möjligt kan uppenbart felaktiga uppgifter revideras utan kontakt med uppgiftslämnaren.

Ingående- och slutgiltiga uppgifter granskas även mot historiska uppgifter och uppgifter från andra företag inom samma bransch och strata, detta för att minimera osäkerheter.

2.6.3 Granskning av makrodata

Inför publicering görs en makrogranskning på aggregerad nivå. Makrogranskningen går ut på att analysera resultat på branschnivå för referensåret och jämföra dessa med i första hand resultat från närmast föregående årgång, men också i ett lite längre tidsperspektiv. Vid behov återkontakts företag även i samband med denna granskning. Resultatet granskas på flera nivåer. Ingen samgranskning med andra undersökningar sker på makronivå.

2.6.4 Granskning av redovisning

Inför publicering granskas samtliga delar av materialet efter laddning i SCB:s webbpubliceringsverktyg och efter laddning i Statistikdatabasen.

SCB kontrollerar att alla tabeller och diagram finns med och att ingen av dem är tom eller innehåller obegripliga värden, till exempel interna koder. Rubriker och förklaringar till tabeller och diagram granskas så att de är korrekta. SCB kontrollerar även att överensstämmelse råder där samma siffervärde eller text används på flera ställen.

2.7 Skattningsförfarande

För samtliga variabler skattas summor, delsummor och totaler, och i vissa fall skattas andelar efter bransch eller storleksklass (ej skärning). För samtliga mått beräknas och redovisas 95 % konfidensintervall.

2.7.1 Principer och antaganden

Ett stratifierat obundet slumpmässigt urval (OSU) dras, och Horvitz-Thompson-estimatorn används för skattning av totaler. Syftet är att kunna redovisa resultat för hela populationen och inte bara för de svarande. För varje svarande företag (kallas objekt i fortsättningen) har en vikt beräknats. Vikten kallas även för uppräkningsstal.

Vikterna har beräknats utifrån urvalsdesignen samt antaganden om objektsbortfall och täckningsfel.

Vikterna för objekt k i denna undersökning kan beskrivas med formeln:

$$W_k = \frac{N_h}{n_h} * \frac{n_h}{m_h} = \frac{N_h}{m_h}$$

där

- W_k = vikt/uppräkningsstal för objekt k
- N_h = antal objekt i urvalsramen i stratum h
- n_h = antal objekt i urvalet i stratum h
- m_h = antal objekt som svarat i stratum h

Vikterna bygger på antagandet att ramen återspeglar populationen väl. Därmed anses att över- och undertäckningen är försumbar.

De konfidensintervall som redovisas avser endast urvalsfelet, vilket innebär att eventuella skevheter till följd av täcknings- eller mätfel inte beaktas. Dessutom antas att bortfallet inte skiljer sig från de svarande gällande undersökningsvariablerna, dvs. att inga skevheter uppkommer i skattningarna till följd av bortfallet.

2.7.2 Skattningsförfarande för målstorheter

För att skatta variablernas storlek i hela populationen tillämpas rak uppräknings inom strata, vilket innebär att objektens variabelvärden multipliceras med vikterna.

För beräkning av skattningen av totaler används följande formel:

$$\hat{t}_z = \sum_{h=1}^H \frac{N_h}{m_h} \sum_{r_h} z_k$$

Där:

$\hat{t}_z$ = skattningen av totalen av variabeln z

H = antalet strata

N_h = antalet i populationen i stratum h

m_h = antalet svarande i stratum h och

$\sum_{r_h} z_k$ = summan av svaren på variabeln z inom stratum h .

Vikterna ($\frac{N_h}{m_h}$) kompenserar för objektsbortfallet men inte för det partiella bortfallet. Ingen imputering görs för partiellt bortfall, vilket

innebär att partiellt bortfall hanteras som 0 i skattningarna. Detta innebär att resultaten med stor sannolikhet underskattas, eftersom det troligen förekommer att företag missar att fylla i vissa it-relaterade utgifter som de haft.

Andelen $a = \frac{t_z}{t_y}$ skattas som:

$$\hat{a} = \frac{\hat{t}_z}{\hat{t}_y}$$

där $\hat{t}_y$ och $\hat{t}_z$ skattas enligt formeln ovan.

2.7.3 Skattningsförfarande för tillförlitlighet

Variansen för punktskattningen $\hat{t}_z$ skattas med formeln

$$\hat{V}(\hat{t}_z) = \sum_{h=1}^H \frac{N_h^2}{m_h} \left(1 - \frac{m_h}{N_h}\right) \frac{1}{m_h - 1} \left[\sum_{r_h} z_k^2 - \frac{(\sum_{r_h} z_k)^2}{m_h} \right]$$

Urvalosäkerheten redovisas som 95-procentigt konfidensintervall
dvs. $\pm 1,96 * \sqrt{\hat{V}(\hat{t}_z)}$

Övriga bidrag till osäkerheten har inte kvantifierats.

2.7.4 Röjandekontroll

För att skydda företagens uppgifter i statistiken görs en så kallad röjandekontroll. Röjandekontrollen säkerställer att de uppgifter som företagen lämnat inte kan röjas vare sig direkt eller indirekt. Som riskmått tillämpas p% -regeln, vilket innebär att det utifrån de publicerade skattningarna inte får vara möjligt att härleda ett specifikt objekts bidrag med större noggrannhet än en viss procent. Tabellerna skyddas genom undertryckning, vilket innebär att skattningar med röjanderisk inte redovisas. Sekundär undertryckning av ytterligare skattningar görs för att det inte ska vara möjligt att härleda de värden som måste skyddas.

3 Genomförande

3.1 Kvantitativ information

Rampopulation: 40 878 företag.

Total urvalsstorlek: 4 534 företag.

Tabellerna nedan visar antal företag i rampopulation samt antal utvalda företag fördelat efter storleksklass och näringsgren. IKT-sektorn redovisas även som är en sammanslagning av flera näringsgrenar.

Tabell 1. Urval och inflöde fördelad efter näringsgren

Näringsgren	Ram	Antal utvalda företag	Svarande inklusive övertäckning	
			Antal	Andel, %
Gruvor och mineralutvinning (SNI 05–09)	54	27	25	92,6
Tillverkningsindustri (SNI 10–33)	6 148	596	504	84,6
Energi och återvinning (SNI 35–39)	510	102	91	89,2
Byggverksamhet (SNI 41–43)	7 006	670	561	83,7
Handel; serviceverkstäder för motorfordon (SNI 45–47)	8 519	553	464	83,9
Transport- och magasineringsföretag (SNI 49–53)	2 839	411	345	83,9
Hotell och restauranger (SNI 55–56)	3 689	432	295	68,3
Informations- och kommunikationsföretag (SNI 58–63)	1 021	202	173	85,6
Dataprogrammering, datakonsultverksamhet (SNI 62)	1 788	236	195	82,6
Finans- och försäkringsverksamhet (SNI 64–66)	425	141	128	90,8
Fastighetsverksamhet (SNI 68)	1 112	266	227	85,3
Andra tjänsteföretag (SNI 69–82)	7 067	744	625	84,0
Kultur, nöje och fritid (SNI 90–93)	683	137	116	84,7
Reparation av datorer och kommunikationsutrustning (SNI 95.1)	17	17	14	82,4
IKT-sektorn (26.1–26.4, 26.8, 46.5, 58.2, 61–62, 63.1, 95.1)	2 985	473	400	84,6
Totalt	40 878	4 534	3 763	83,0

Storleksklasser identifieras enligt:

Storleksklass 0: 10–19 anställda

Storleksklass 1: 20–49 anställda

Storleksklass 2: 50–99 anställda

Storleksklass 3: 100–199 anställda

Storleksklass 4: 200–499 anställda

Storleksklass 5: 500+ anställda

Tabell 2. Rampopulation, urval och inflöde efter storleksgrupp

Storleksklass	Ram	Urval	Inkomna svar inklusive övertäckning	
			Antal	Andel, %
0	21 578	791	596	75,3
1	12 353	807	643	79,7
2	3 750	590	511	86,6
3	1 746	895	766	85,6
4	921	921	795	86,3
5	530	530	452	85,3
Totalt	40 878	4 534	3 763	83,0

3.2 Avvikelser från undersökningsdesignen

Inga avvikelser från undersökningsdesignen har gjorts.

4 Bilagor

4.1 Introduktionsbrev

Undrar du över något?
Kontakta oss gärna!
Frågor om att lämna uppgifter
Telefon: 010-479 60 65
Mejl: itutgifter@scb.se
www.scb.se/itutgifter

Öppettider
Måndag-fredag: 09.00 – 16.00
Lunchstängt: 12.00 – 13.00

Resultat
www.scb.se/nv0802

SCB beskriver Sverige
Statistikmyndigheten SCB förser samhället med statistik för beslutsfattande, debatt och forskning. Vi gör det på uppdrag av regeringen, myndigheter, forskare och näringsliv. Vår statistik bidrar till en faktabaserad samhällsdebatt och väl underbyggda beslut.

Företagens utgifter för it 2021

Ni får det här brevet eftersom ert företag har kommit med i urvalet för undersökningen Företagens utgifter för it 2021.

Statistiska centralbyrån (SCB) har fått i uppgift av riksdag och regering att beskriva näringsverksamheten i Sverige och resultatet av den här undersökningen är en del av den beskrivningen.

Undersökningen är en urvalsundersökning och avser företag som i november 2021 hade 10 anställda eller fler. Alla företag som får detta brev är en del av undersökningen och alla svar är viktiga för undersökningens kvalitet. Även de företag som inte haft några utgifter för it ska svara.

Det är obligatoriskt att delta

Ert företag är enligt lag skyldigt att lämna uppgifter till den här undersökningen, se nästa sida.

Om SCB inte får in uppgifterna kan företaget föreläggas med vite, vilket innebär att företaget riskerar att behöva betala ett visst belopp. Observera att skyldigheten att lämna uppgifterna ändå finns kvar. Har ni några frågor om uppgiftslämnandet? Kontakta oss så hjälper vi er!

Lämna uppgifterna senast den 22 september 2022

Uppgifterna ska avse organisationsnummer: **PeOrgNr**

Gå in på www.scb.se/itutgifter för att lämna de efterfrågade uppgifterna. Era inloggningsuppgifter är:

Användarnamn:	CU_BKSUSERNAME
Lösenord:	CU_BKSPASSWORD

Här finns inloggning och all information som ni behöver för att lämna uppgifterna, inklusive information på engelska.

Det går bra att logga in flera gånger och spara emellan.

Stort tack för er medverkan!

Med vänlig hälsning

Joakim Stymne
Generaldirektör, SCB

Vem använder svaren och hur?

Resultatet från undersökningen används bl.a. som policyunderlag av departement och myndigheter, för att studera företagens produktivitetsutveckling samt för att beräkna bruttonationalprodukten (BNP).

Lämnade uppgifter sambearbetas med uppgifter i SCB:s olika register t.ex. uppgifter om innovationer, anställda, ägarförhållanden och andra ekonomiska uppgifter.

Förutom vid SCB kan uppgifterna som hör till undersökningen komma att användas av forskare och andra som tar fram statistik. Sådan forskning och statistikverksamhet omfattas också av statistiksekretess (se nedan).

Varför måste vi delta?

Det är obligatoriskt att delta eftersom uppgiftsskyldighet gäller enligt lagen (2001:99) om den officiella statistiken. Regler om uppgiftsskyldigheten finns även i förordningen (2001:100) om den officiella statistiken och SCB:s föreskrifter (SCB-FS 2022:16).

Samråd

Samråd har skett Näringslivets Regelnämnd (NNR).

Hur skyddas de lämnade svaren?

Uppgifterna som ni lämnar skyddas av sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). När uppgifterna redovisas kommer inga enskilda företag att kunna identifieras.

Det kommer inte att framgå vad just ert företag har svarat när undersökningens resultat redovisas.

Regler för personuppgiftsbehandling finns i EU:s dataskyddsförordning samt i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken. Därutöver finns även regler i lagen (2018:218) om kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning och de föreskrifter som har meddelats i anslutning till den lagen.

Mer information om hur SCB behandlar dina personuppgifter hittar du på www.scb.se/personuppgifter

Hur behandlar SCB personuppgifter?

För att underlätta eventuella återkontakter med företaget sparar vi uppgiften om vem hos er som är kontaktperson för undersökningen. Uppgifter om kontaktpersoner lämnas aldrig vidare.

SCB är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som SCB gör.

Var och en har rätt att gratis få en kopia, i form av ett så kallat registerutdrag, av de personuppgifter som behandlas av SCB i egenskap av personuppgiftsansvarig. Om begäran görs i elektronisk form, har man rätt att få utdraget i elektronisk form. Om någon skulle anse att SCB har behandlat personuppgifter på ett sätt som bryter mot EU:s dataskyddsförordning, har man under vissa förutsättningar rätt att få uppgifterna raderade.

Har du frågor om personuppgiftsbehandling?

Kontakta dataskyddsombuden:

SCB: 010-479 40 00, dataskyddsombud@scb.se,
701 89 Örebro

Var publiceras resultaten?

Resultatet av den här undersökningen kommer att publiceras den 3 februari 2023 på www.scb.se/nv0802

4.2 Frågeformulär

Här lämnade uppgifter är sekretesskyddade enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen (2001:99) om den officiella statistiken. Samråd har skett med Näringslivets Regelnämnd (NNR).

Företagens utgifter för it 2021

Skicka in efterfrågade uppgifter **senast 22 september 2022**.

Logga in på www.scb.se/itutgifter

Undersökning besvaras med fördel i samarbete mellan ekonomi och it.

Redovisa alla belopp **exkl. moms** och i **enheten tusental kronor**.
Exempel: 120 000 kr skrivs 120.

Om ni inte haft några utgifter, **skriv 0 (noll)**.

BAS-konton (BAS 2021) ska betraktas som en vägledning

- Kontohänvisningar enligt BAS 2021 anges i anslutning till frågorna och ska ses som en hjälp för att tydliggöra innehållet i frågorna. Detta för att visa var utgifterna kan finnas bokförda. Kontohänvisningar som avslutas med x refererar till samtliga underkonton inom huvudkontot.
- BAS är en standardkontoplan och er kontoplan kan vara anpassad efter företagets behov. Ett företag kan t.ex. ha lagt upp andra konton där denna typ av utgifter finns redovisade, eller följa en annan kontoplan än BAS.
- Tänk på att **bara ta med de utgifter som efterfrågas i varje specifik fråga**. Samma BAS-konto kan återkomma i flera av frågorna. Frågorna berör oftast delar av konton.
- Observera att it-utgifter för egenutveckling som aktiverats enbart ska rapporteras en gång i blanketten (antingen på raden för utgiftskonton *eller* raden för tillgångskonton).

Om ni har verksamhet i flera länder, redovisa för den svenska delen.

Organisationsnummer finns högst upp på sidan.

Om du inte kan särskilja vissa utgifter, uppskatta varje del så noggrant som möjligt.

Redovisa för räkenskapsperiod 2021

Uppgifterna ska avse kalenderåret 2021 eller räkenskapsår som avslutades någon gång mellan 2021-05-01 och 2022-04-30.

Vilken räkenskapsperiod avser uppgifter?

☐ **Kalenderåret 2021**
2021-01-01 – 2021-12-31

☐ **Annan period:**

Fr.o.m. (åååå-mm-dd):

____ - ____ - ____

T.o.m. (åååå-mm-dd):

____ - ____ - ____

Redovisa alla belopp **exkl. moms** och i **enheten tusental kronor**.
Exempel: 120 000 kr skrivs 120.
 Om ni inte haft några utgifter, **skriv 0 (noll)**.

A Utgifter för data- och telekomutrustning 2021

Du redovisar utgifterna i tre avsnitt:

- A1** – Datautrustning (hårdvara) exkl. leasing.
A2 – Telekomutrustning (hårdvara) exkl. leasing.
A3 – **Leasing** av data- och telekomutrustning (hårdvara).

Om utgifterna för datautrustning och telekomutrustning inte går att särskilja, **uppskatta varje del** så noggrant som möjligt.

A1 Datautrustning (hårdvara) - utgifter exkl. leasing

Redovisa företagets utgifter, exkl. leasing, för inköp av och investeringar i datautrustning (hårdvara).

Inkludera

- Alla typer av datorer och servrar
- Datorskärmar, projektorer, scanners, skrivare, multifunktionsenheter och andra enheter som kan kopplas till en dator
- Enheter för datalagring
- Kassaterminaler, bankomater
- Andra enheter som behandlar data.

Exkludera

- Datautrustning som säljs vidare i oförändrat skick inom ev. handelsverksamhet, dvs. handelsvaror
- Datautrustning som utgör komponenter inom ev. tillverknings- eller tjänsteverksamhet, dvs. råvaror och förnödenheter
- Avskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar
- Förskottsbetalningar avseende varor
- Service- och driftkostnader för utrustning (om de inte går att räkna bort, ska de ingå.)

Konton enligt BAS 2021

Detta är endast en vägledning. Det kan finnas utgifter på kontona nedan som inte ska räknas med, tänk på att **bara ta med de utgifter som avser datautrustning (hårdvara) exkl. leasing**.

Utgiftskonton: främst delar av eller hela 541x, även 549x

Tillgångskonton: främst delar av eller hela 125x, 122x, även 121x

Datautrustning (hårdvara) – utgifter exkl. leasing	Tusental kronor exkl. moms	Obs. Skriv i rätt enhet
2021 års utgifter enligt företagets utgiftskonton		tusen kronor
2021 års utgifter enligt företagets tillgångskonton		tusen kronor
Summa utgifter för datautrustning		tusen kronor

A2 Telekomutrustning (hårdvara) - utgifter exkl. leasing, 2021

Redovisa företagets utgifter, exkl. leasing, för inköp av och investeringar i **telekomutrustning (hårdvara)**.

Inkludera

- Telefoner (fasta och mobila)
- Telefonväxlar, basstationer och annan utrustning för att sända och ta emot ljud, bilder och data
- Inbrottslarm, brandlarm och andra larm
- Modem, routrar, omkopplare, hubbar och annan utrustning för kommunikation i fasta och trådlösa nätverk
- TV- och videokameror för t.ex. övervakning eller videomöten.

Exkludera

- Telekomutrustning som säljs vidare i oförändrat skick inom ev. handelsverksamhet, dvs. handelsvaror
- Telekomutrustning som utgör komponenter inom ev. tillverknings- eller tjänsteverksamhet, dvs. råvaror och förnödenheter
- Avskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar
- Förskottsbetalningar avseende varor
- Service- och driftkostnader för utrustning (om de inte går att räkna bort, ska de ingå.)

Konton enligt BAS 2021

Detta är endast en vägledning. Det kan finnas utgifter på kontona nedan som inte ska räknas med, tänk på att **bara ta med de utgifter som avser telekomutrustning (hårdvara) exkl. leasing**

Utgiftskonton: främst delar av eller hela 541x, även 549x
Tillgångskonton: främst delar av eller hela 122x, även 123x

Telekomutrustning (hårdvara) – utgifter exkl. leasing	Tusental kronor exkl. moms	Obs. Skriv i rätt enhet
2021 års utgifter enligt företagets utgiftskonton		tusen kronor
2021 års utgifter enligt företagets tillgångskonton		tusen kronor
Summa utgifter för telekomutrustning		tusen kronor

A3 Leasing av data- och telekomutrustning 2021

Datautrustning avser

- Alla typer av datorer och servrar.
- Datorskärmar, projektorer, scanners, skrivare, multifunktionsenheter och andra enheter som kan kopplas till en dator.
- Enheter för datalagring.
- Kassaterminaler, bankomater
- Andra enheter som behandlar data.

Telekomutrustning avser

- Telefoner (fasta och mobila).
- Telefonväxlar, basstationer och annan utrustning för att sända och ta emot ljud, bilder och data.
- Modem, routrar, omkopplare, hubbar och annan utrustning för kommunikation i fasta och trådlösa nätverk.
- TV- och videokameror för t.ex. övervakning eller videomöten
- Inbrottslarm, brandlarm och andra larm.

Redovisa företagets utgifter för leasing fördelade på **operationell leasing/hyra** och **finansiell leasing** av data- och telekomutrustning.

Vad är operationell leasing?

- Kan liknas vid en vanlig hyressituation. Ni hyr utrustningen av leasingbolaget mot en avgift
- Leasingbolaget står för bland annat service, underhåll och försäkringar.

Vad är finansiell leasing?

- De ekonomiska risker och fördelar som är kopplat till ägandet av utrustning överförs i allt väsentligt från leasingbolaget till ert företag
- Det är inköpspriset som ska redovisas för utrustningen. Det framgår ofta av leasingavtalet.

Konton enligt BAS 2021

Detta är endast en vägledning. Det kan finnas utgifter på kontona nedan som inte ska räknas med, tänk på att **bara ta med de utgifter som avser leasing eller hyra av data- och telekomutrustning**.

Operationell leasing/hyra av data- och telekomutrustning:

främst delar av eller hela 522x, 525x, även 521x

Finansiell leasing av data- och telekomutrustning:

främst delar av eller hela 126x, även 121x, 122x, 123x, 125x

Leasing av data- och telekomutrustning	Tusental kronor exkl. moms	Obs. Skriv i rätt enhet
Operationell leasing/hyra enligt företagets utgiftskonton		tusen kronor
Finansiell leasing enligt företagets tillgångskonton		tusen kronor

B1+B2+C Konsultutgifter, mjukvara och it-tjänster 2021

Du redovisar utgifterna i tre avsnitt:

B1 – Konsultutgifter för utveckling eller förbättring av mjukvara.

B2 – Inköp av mjukvara.

C – It-tjänster inkl. it-konsulttjänster.

Om utgifterna för konsultutgifter, mjukvara och it-tjänster inte går att särskilja, **uppskatta varje del** så noggrant som möjligt.

B1 Konsultutgifter för utveckling eller förbättringar av mjukvara, 2021

Redovisa företagets konsultutgifter för utveckling eller förbättringar av mjukvara till företagets data-/telekomutrustning samt maskiner och andra enheter.

Inkludera

- Utveckling och förbättring som utförts av konsulter, inhyrd personal och extern part (inkl. annat företag i koncernen)
- Både egenutvecklad och inköpt mjukvara som förbättras för företagets räkning
- Både löpande arbete och projekt **från kravställning till test och driftsättning**
- Att ta fram **ny mjukvara** eller **ny funktion**.

Exkludera

- Enbart buggfix eller enbart konfigurering av mjukvara
- Enbart justeringar av mjukvara som inte påverkar funktionerna t.ex. vid serverbyte
- Enbart sammankoppling av mjukvaror som redan har den möjligheten inbyggd
- Enbart utbildning eller rådgivning
- Utveckling och förbättring av mjukvara för kunds räkning
- Personalkostnader
- Förskottsbetalningar av tjänster.

Konton enligt BAS 2021

Detta är endast en vägledning. Det kan finnas utgifter på kontona nedan som inte ska räknas med, tänk på att **bara ta med de utgifter som avser konsultutgifter för utveckling eller förbättringar av mjukvara**. Observera att utgifter för egenutveckling som aktiverats enbart ska tas upp en gång (utgiftskonton *eller* tillgångskonton).

Utgiftskonton: främst delar av eller hela 654x, 685x

Tillgångskonton: främst delar av eller hela 101x

Konsultutgifter för utveckling eller förbättring av mjukvara	Tusental kronor exkl. moms	Obs. Skriv i rätt enhet
2021 års konsultutgifter enligt företagets utgiftskonton		tusen kronor
2021 års konsultutgifter enligt företagets tillgångskonton		tusen kronor

B2 Inköp av mjukvara, 2021

Redovisa företagets utgifter för inköp av mjukvara till data-/telekomutrustning samt till maskiner och andra enheter.

Inkludera

- Licenser, standardmjukvara, plug-ins m.m.
- **Både** inköp externt och från annat företag i koncernen.

Exkludera

- **Konsult- och personalkostnader** för t.ex. utveckling eller förbättringar (Konsultutgifter för utveckling och förbättring av mjukvara redovisas i avsnitt B1)
- Support, underhållsavtal, software maintenance agreement, software assurance (redovisas i avsnitt C. Om det inte går att särskilja, ska det ingå här i B2)
- Mjukvara som köps in och säljs vidare i oförändrat skick inom ev. handelsverksamhet, dvs. handelsvaror
- Mjukvara som utgör komponenter inom ev. tillverknings- eller tjänsteverksamhet, dvs. råvaror och förnödenheter
- Avskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar
- Förskottsbetalningar avseende varor och tjänster
- Molntjänster (Redovisas i avsnitt C.)

Konton enligt BAS 2021

Detta är endast en vägledning. Det kan finnas utgifter på kontona nedan som inte ska räknas med, tänk på att **bara ta med de utgifter som avser inköp av mjukvara.**

Utgiftskonton: delar av eller hela 542x, 654x, 691x

Tillgångskonton: delar av eller hela 101x

Inköp av mjukvara	Tusental kronor exkl. moms	Obs. Skriv i rätt enhet
2021 års utgifter för mjukvara enligt företagets utgiftskonton		
2021 års utgifter för mjukvara som redovisas på 542x, Programvaror		tusen kronor
2021 års utgifter för mjukvara som redovisas på 654x, It-tjänster		tusen kronor
2021 års utgifter för mjukvara som redovisas på 691x, Licensavgifter		tusen kronor
2021 års utgifter för mjukvara som redovisas på andra utgiftskonton		tusen kronor
Summa utgifter för mjukvara enligt företagets utgiftskonton		tusen kronor
2021 års utgifter för mjukvara enligt företagets tillgångskonton		tusen kronor

C It-tjänster inkl. it-konsulttjänster 2021

Redovisa företagets utgifter för köp av *it-tjänster* inkl. *it-konsulttjänster*.

Exkludera

- Du redovisade konsultutgifter för *utveckling* eller *förbättring* av mjukvara i avsnitt B1. Dessa ska du *inte* räkna med nedan
- Köpta it-tjänster för kunds räkning.

Vad menas med it-tjänster?

- Avser lösningar för eller hantering av företagets **it-behov**. **Exkludera** tjänster med annat huvudsyfte t.ex. internetbank eller fakturaskanning
- För maskiner och andra enheter avses **it-tjänster** för hård-/mjukvara samt nätverk.

Exempel på it-tjänster

- Konsulttjänster för buggfix, konfigurerings och annat underhåll av mjukvara
- Avtal om drift, underhåll eller support för hårdvara, mjukvara, webbplatser, nätverk, skrivare m.m.
- Övervakning och skydd av nätverk, virusrensning
- Reparation av it-hårdvara
- Internet och telefoni - fast och mobil (abonnemang, trafik- och samtalsavgifter m.m.)
- Serverhosting, webbhosting
- Datalagring, back-up
- Molntjänster – [se definition och exempel nedan](#)
- Tjänster för privata nätverk t.ex. VPN.

Konton enligt BAS 2021

Detta är endast en vägledning. Det kan finnas utgifter på kontona nedan som inte ska räknas med, tänk på att **bara ta med de utgifter som avser it-tjänster inkl. it-konsulttjänster**.

Utgiftskonton: främst delar av eller hela 525x, 542x, 654x, 685x, 691x, 621x, 623x

It-tjänster inkl. it-konsulttjänster	Tusental kronor exkl. moms	Obs. Skriv i rätt enhet
2021 års utgifter för köp från extern leverantör		tusen kronor
2021 års utgifter för köp från annat företag i koncernen		tusen kronor

Vad menas med molntjänster?

Det är en typ av it-tjänster som erbjuds via **internet eller annan förbindelse med leverantören**. Exempel är tillgång till mjukvara, datorkraft eller lagringsutrymme.

Molntjänster uppfyller alla dessa villkor:

- De tillhandahålls från leverantörens servrar
- De kan **lätt** upp-/nedgraderas av er personal (t.ex. antal användare/ lagringsutrymme)
- Det finns en självbetjäningsportal där er personal t.ex. kan öka antalet användare
- De betalas per användare, efter använd kapacitet eller mot förskott.

Exempel är tillgång till...

- mjukvara** som e-post, kontorsmjukvara, affärs-, ekonomi- eller CRM-system, antivirusprogram, åtkomstkontroll till nätverk etc.
- dator- och serverkapacitet** i syfte att...
 - använda era programvaror, databaser eller webbplatser i molnet
 - lagra era filer och dokument i molnet
- färdig plattform** där er it-personal kan utveckla, testa och driftsätta program
- övervakning/skydd** av experter i realtid för ert nätverk, webbplats etc.

D Utgifter för artificiell intelligens 2021

Nu följer ett antal frågor om artificiell intelligens (AI). Vi frågar efter användningen av AI och de utgifter som är kopplade till användningen. Tänk på att rådfråga andra funktioner inom <organisationen>, till exempel en it-ansvarig, om du inte ensam kan svara på frågorna.

Artificiell intelligens (AI) syftar till system som uppvisar intelligent beteende genom att analysera sin omgivning och agera, med någon nivå av självbestämmande, för att uppnå specifika mål. AI-baserade system kan vara ren mjukvara eller inbyggda i hårdvara.

Exempel på användningsområden för AI är...

- Bild- och videoanalys för diagnostik eller ansiktigenkänning baserat på datorseende eller röstigenkänning
- Automatisk översättning, tal-till-textprogram, textanalys eller chatbotar baserade på natural language processing
- Beslutsstöd, säkerhetssystem, trafikanalys, bedrägeriupptäckt, rekommendationssystem, flödesoptimering eller rekrytering baserat på machine learning
- Autonoma drönare, självlärande robotar för produktions- eller lagerarbete eller självkörande bilar.

D1. Ungefär hur många procent av företagets utgifter för it under 2021 avsåg AI-baserad mjuk- eller hårdvara?

- Räkna även med de utgifter företaget haft för att **möjliggöra** användningen av AI.

Om ni inte haft några utgifter som avsåg AI, skriv 0.

Köp av AI-baserad mjuk- eller hårdvara, inklusive utrustning som möjliggjort användningen av AI	_____ %
--	---------

D2. Ungefär hur många procent av företagets utgifter för it-tjänster under 2021 avsåg AI-baserade lösningar?

Om ni inte haft några utgifter som avsåg AI, skriv 0.

Köp av it-tjänster från extern leverantör	_____ %
--	---------

Köp av it-tjänster från annat företag i koncernen	_____ %
--	---------

E Personal inom utveckling av mjukvara 2021

E1. Hade företaget *egen* personal som arbetade med utveckling av mjukvara (t.ex. systemerare eller programmerare), under 2021?

Exkludera

- Anställda inom andra företag i koncernen
- Externa konsulter.

☐ Ja

☐ Nej

E2. Ungefär hur många helår utfördes av *egen* personal som arbetade med utveckling av mjukvara, under 2021?

Ett **helår** motsvarar det arbete en heltidsanställd person utför under ett år.
En heltidsanställd som spenderar halva sin arbetstid åt utveckling av mjukvara gör alltså 0,5 helårspersoner.
En person kan aldrig utföra mer än ett helår, även om personen i fråga har arbetat övertid.

_____ helårspersoner

E3. Ungefär hur många procent av de helårspersoner du uppgav i fråga E2 (ovan) bestod av följande arbetsuppgifter?

Summan av A), B) och C) nedan, ska vara 100 procent (%).

A) Utveckling av mjukvara som har karaktär av <i>investering</i> dvs. vars syfte är att ta fram ett original som ni antingen • använder i er verksamhet, t.ex. i produktionen eller administrationen • mångfaldigar (själv eller genom utgivare) för försäljning av t.ex. kopior eller licenser • mångfaldigar för att ingå i produkter som ni tillverkar, t.ex. mjukvara i maskiner eller apparater _____ %
B) Utveckling av mjukvara som antingen... • sker för annans räkning och därmed har karaktär av konsultverksamhet • innebär kundspecifik anpassning av befintlig egen eller annans mjukvara <i>Räkna även med internationella företag vars upphovsrätt till utvecklad mjukvara ligger utanför Sverige.</i> _____ %
C) Övrigt t.ex. underhåll, support, reparation, m.m. _____ %